

РЕШЕНИЕ

№ 5778

*, 11.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 179 СЪСТАВ, в публично заседание на
тринадесети март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: **ГЕРГАНА ИВ. КРАТУНКОВА**

при участието на секретаря Р.Д.

като разгледа докладваното от **ГЕРГАНА ИВ. КРАТУНКОВА** Гражданско
дело № 20221110153179 по описа за 2022 година

Предявени са осъдителни иски с правно основание чл. 181, ал. 1 вр. чл. 142, ал. 1 ЗМВР и чл. 86, ал. 1 ЗЗД от Б. Ю. У. срещу Главна дирекция Г.П.М. при условията на алтернативно субективно съединяване срещу М.В.Р.

Ищцата, твърди, че след проведен конкурс, със Заповед № 8121К-10236/07.1 1.2018 г. на министъра на вътрешните работи, на основание чл. 9 и чл. 10д, ал. 4 и чл. 12 от Закона за държавния служител е назначена за държавен служител на длъжността „младши експерт“ в сектор „Фронтекс“ към отдел „Международно гранично- полицейско сътрудничество“ при Г.П. (ГДГП)-МВР. Със заповед № 8121К-12361 /09.12.2021 г. на министъра на вътрешните работи, на основание чл. 82, ал. 1 и чл. 12 от ЗДСл, тя е преназначена на длъжност „старши експерт“ в същия сектор и отдел на ГДГП, която длъжност заема и към настоящия момент. Твърди, че Съгласно чл. 181, ал. 1 от ЗМВР (обн. ДВ, бр. 53/2014 г., изм. ДВ, бр. 14/2015 г.) на служителите на МВР се осигурява храна или левовата ѝ равностойност („порционни пари“ в редакцията на текста до изменението му, обн. ДВ, бр. 14/2015 г.). В ал. 4, ал. 5 и ал. 6 на чл. 181 от ЗМВР е предвидено, че сумите и доволствията по ал. 1 - 3 не се облагат с данъци (ал. 6), размерът им се определя ежегодно със заповед на министъра на вътрешните работи (ал. 4), а условията и редът за предоставянето им - с наредби на министъра на вътрешните работи (ал. 5), като през 2019 г., 2020 г., 2021 г. и 2022 г. размерът на левовата равностойност на храната на служителите в МВР, определен със съответните ежегодни заповеди на министъра на вътрешните работи, е 120 лв. (сто и двадесет лева) на месец. Ищцата сочи, че от момента на назначаването си до настоящия момент не е получавала левовата равностойност на средствата по чл.181, ал.1 ЗМВР. Претендира съдът да постанови решение, с което да осъди Г.П. , при условията на алтернативно субективно съединяване - ако съдът приеме, че тя не е надлежният ответник да осъди Министерството на вътрешните работи, да заплати на Б. Ю. У., сумата от 3420.00 лв. (три хиляди четиристотин и двадесет лева), представляваща неизплатената ѝ левова равностойност на храната за 28 (двадесет и осем) пълни месеца и един непълен месец в периода от 01.10.2019 г. до 14.02.2022 г., включително, тоест дължима за месеците от октомври 2019 г. до 3 4.02,2022 г., включително - на основание чл. 181, ал. 1 от ЗМВР ведно със законната лихва върху нея от датата на исковата молба до окончателното изплащане на вземането; сумата от 613.05 лв. (шестстотин и тринадесет лева и пет стотинки), представляваща мораторната лихва върху главницата по т. 1 за периода от 01.11.2019 г. до 29.09,2022 г. (датата, предхождаща датата на подаване на исковата молба) - на основание чл. 84, ал. 1 и чл. 86 от ЗЗД;, както и сторените по делото

разноски.

В срока за отговор по чл. 131 ГПК ответникът Главна дирекция „Гранична полиция“ дава становище за неоснователност на предъявените искове. Не оспорва обстоятелството, че ищцата се намира в служебно правоотношение с ГДГП - МВР, като същата е била назначена след проведен конкурс, със заповед № 8121К- 10236/07.11.2018 г. на министъра на вътрешните работи на длъжност „младши експерт“ в сектор „Фронтекс“ към отдел „Международно гранично полицейско сътрудничество“ при ГДГП, а със заповед № 8121К-12361/09.12.2021 г. е преназначена на длъжност „старши експерт“ в същия сектор и отдел. От 15.02.2022 г. ищцата ползва отпуск поради бременност, раждане и отглеждане на дете до 2-годишна възраст - т. е. тя е заемала и заема посочените в исковата молба длъжности. Твърди, че в ЗДСл не е предвидено в полза на служителите на държавна служба да се предоставя храна или нейната парична равностойност, аналогично на уредбата по чл. 181, ал. 1 от ЗМВР. Изрична законодателна препратка към приложение на специалния ЗДСл към тази категория служители на МВР, изключва приложение на другия специален закон ЗМВР по аргумент за празнота в ЗДСл.

В срока за отговор ответникът М.В.Р. дава становище за недопустимост на предъявения иск, доколкото не е пасивно процесуално легитимиран, тъй като не се намира в служебно правоотношение с ищцата. При условията на евентуалност заявява, че предъявените искове са неоснователни. Заявява, че всички дължими възнаграждения на ищцата са изплатени. Твърди, че тя не извършва специфична дейност, даваща ѝ право да получава претендираните суми, поради което искът следва да бъде отхвърлен като неоснователен. Представя писмени доказателства. Претендира разноски.

С протоколно определение от 13.03.2023г. съдът е допуснал изменение на претенцията с правно основание чл.86,ал.1 ЗЗД като същата следва да се счита предъявена за сумата от 612,71лв. за периода от 01.11.2019г.29.09-2022г.

Съдът, като съобрази доводите на страните и събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

По иск с правно основание по чл. 181, ал. 1, пр. 2, вр. чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР:

Основателността на иска се обуславя от установяване от ищеца наличието на следните предпоставки: 1. служебно правоотношение с ответника в рамките на исковия период, по силата на което е работил при него като държавен служител; 2. основанията за дължимост на претендираната сума; 3. нейния размер. При установяване на посочените обстоятелства, в тежест на ответника е да докаже твърдяните от него възражения срещу основателността на исковата претенция.

За безспорно в отношенията между страните е обявено, че ищцата се намира в служебно правоотношение с ГДГП - МВР, като същата е била назначена след проведен конкурс, със заповед № 8121К- 10236/07.11.2018 г. на министъра на вътрешните работи на длъжност „младши експерт“ в сектор „Фронтекс“ към отдел „Международно гранично полицейско сътрудничество“ при ГДГП, а със заповед № 8121К-12361/09.12.2021 г. е преназначена на длъжност „старши експерт“ в същия сектор и отдел. От 15.02.2022 г. ищцата ползва отпуск поради бременност, раждане и отглеждане на дете до 2-годишна възраст. За процесния период определената сума по чл. 181, ал. 1 от ЗМВР не е променяна и е в константен месечен размер на 120 лв.

По делото е приета ССЕ от заключението на която се установява, че размерът на левовата развостойност на храната по чл.181,ал.1 ЗМВР за процесния период 01.10.2019г.-14.02.2022г. възлиза на 3420лв. Размерът на мораторната лихва възлиза на 612,71лв. Вещото лице посочва, че не се установява начисляване и изплащане на левовата равностойност на неосигурената храна.

Ищцата е представила исковете си при условията на алтернативно субективно съединяване, като е посочила за предпочитан ответник ГД „Гранична полиция“, а в условията на алтернативност – МВР.

Според чл. 61, ал. 2 КТ за длъжности, определени в закон или в акт на Министерския съвет, трудовият договор се сключва от по-горестоящия спрямо работодателя орган, като в тези случаи трудовото правоотношение се създава с предприятието, в което е съответната

длъжност. Цитираната разпоредба е приложима по аналогия и при действието на Закона за държавния служител и другите закони, уреждащи държавна служба, когато служебното правоотношение възниква от акт на компетентен орган по назначението, който е част от структурата на едно учреждение, но служебното правоотношение се осъществява в рамките на друго такова. В този смисъл е и съдебната практика, обективизирана в решение № 99/03.07.2019 г. по гр.д. № 1876/2018 г. на ВКС, IV г.о., решение № 11/27.01.2016 г. по гр.д. № 3330/2015 г. на ВКС, IV г.о., решение № 470/28.02.2014 г. по гр.д. № 3253/2013 г. на ВКС, IV г.о. и др.). Настоящият казус попада в същата хипотеза, при която орган по назначението на ищцата като държавен служител по смисъла на чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР е Министерът на вътрешните работи, а предприятието, в което са заеманите от нея длъжности е в ГД „Гранична полиция“ - МВР. Съгласно чл.37, ал.2 от ЗМВР „Главните дирекции, областните дирекции, дирекция "Миграция", дирекция "Международни проекти", дирекция "Управление на собствеността и социални дейности", дирекция "Комуникационни и информационни системи", Академията на МВР и Медицинският институт са юридически лица“. Следователно работодател по служебното й правоотношение е ГД „Гранична полиция“ и именно това учреждение – разпоредител с бюджетни кредити, е задължено към служителя за трудовите му възнаграждения и други плащания, свързани с изпълнението на службата, в т.ч. и процесните такива за левовата равностойност на храна и лихвата за забава върху нея.

С оглед на гореизложеното, съдът намира, че надлежен ответник по делото е ГД „Гранична полиция“, а не Министерството на вътрешните работи.

Не се оспорва обстоятелството, че в рамките на исковия период ответникът не е заплащал на ищеца левовата равностойност на храната, като спорът между страните е правен и касае следното: 1/ че в процесния период ищцата е била държавен служител по смисъла на чл. 2, ал. 1 ЗДСл означава ли, че статутът му се урежда единствено от ЗДСл или ЗДСл се прилага единствено, доколкото в специалния ЗМВР не са предвидени изключения, касаещи статута на лицето, заемащо служебно правоотношение и 2/ съобразно правната уредба на ЗМВР /в сила от 28.11.2014 г./ и подзаконовите нормативни актове относно прилагането на ЗМВР на кои служители на МВР се следва храна или левовата □ равностойност.

В случая, съдът приема, че правният статут на служителите на чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР в т. ч. и ищцата се урежда както както от общия ЗДСл, така и от специалния ЗМВР. Горният извод следва от изричния текст на специалния закон, който в чл. 1 ЗМВР, който има характер на обща разпоредба, определяща предметния обхват на закона, и гласи, че ЗМВР урежда принципите, функциите, дейностите, управлението и устройството на МВР и статута на служителите в него. Цитираната разпоредба дава основание останалите текстове на специалния закон да се тълкуват с оглед и във взаимовръзка с нея. Ето защо разпоредбата на чл. 142, ал. 4 ЗМВР, която предвижда, че статутът на държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 се урежда със ЗДСл също следва да е тълкува във връзка с чл. 1 от ЗМВР. Следователно общите разпоредби относно статута на държавния служител ще се прилагат по отношение на служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР само и единствено при липсата на изрично специално правило в ЗМВР, което би дерогирало общия закон. Изключването изцяло на статута на държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР от приложното му поле би противоречало на основните принципи на управление на държавната служба в МВР, посочени в чл. 141 ЗМВР. Изключването изцяло на статута на държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР от приложното му поле би било в противоречие с основните принципи на управление на държавната служба в МВР, посочени в чл. 141 ЗМВР.

Разпоредбата на чл. 181 ЗМВР предвижда на служителите на МВР се осигурява храна или левовата □ равностойност - т. е. на всички служители на МВР. С оглед на правния извод на настоящия състав, че ЗМВР се прилага и по отношение на специалните права на служителите по чл. 142, ал. 1 т. 2 ЗМВР какъвто несъмнено е и ищецът, следва, че по отношение и на него се прилага специалната разпоредбата на чл. 181, ал. 1 ЗМВР. Тя предвижда, че на всички служители на МВР се осигурява храна или левовата й равностойност. В този смисъл са и разпоредбите на и специалната Наредба № 8121з-773 от 1.07.2015 г. за условията и реда за осигуряване на храна или левовата □ равностойност на

служителите на Министерството на вътрешните работи. В чл. 1 от същата е посочено, че с нея се определят условията и редът за осигуряване на храна или левовата □ равностойност на служителите на МВР по чл. 142, ал. 1, т. 1 и 3 ЗМВР и по § 86 от преходните и заключителните разпоредби на ЗИД на ЗМВР. Законът обаче не делегира на Министерството на вътрешните работи да определя кои лица следва да получават храна или парична равностойност, а единствено възлага с подзаконов нормативен акт да се определят условията и редът за предоставяне на сумите и доволствията по чл. 181, ал. 1-3 ЗМВР /ал. 4 на чл. 181 ЗМВР/. В този смисъл за определяне кои лица имат право на безплатна храна или левова равностойност съдът следва да изхожда единствено и само от ЗМВР.

Да се възприеме различно тълкуване би противоречало на основния принцип за забрана на дискриминацията заложен в Конституцията на Република България – арт. Чл.6,ал.2 КРБ, така също и на разпоредбата на чл.141,т.7 ЗМВР забраняваща дискриминацията. Според съда не следва да се разграничават категориите държавни служители по чл. 142, ал. 1, т. 1 и т. 2 ЗМВР. Разграничени от тях могат да бъдат лицата по чл. 142, ал. 1, т. 3 ЗМВР, тъй като там критерият е обективен и недискриминационен, доколкото има разлика между служебното правоотношение по изпълнение на държавна служба и трудовото правоотношение, възникнало на някое от основанията по КТ.

В горната насока трябва да се спомене, че самият законодател е индицирал с чл. 181, ал. 3 ЗМВР, че служителите на МВР следва да бъдат разграничавани обаче не по друг критерии, а по извършваната дейност, тъй като в посочената разпоредба е предвидено, че (изм. – ДВ, бр. 14 от 2015 г., доп., бр. 97 от 2017 г., изм., бр. 60 от 2020 г., в сила от 1.08.2020 г.) на служителите по чл. 142, ал. 1 и 3, които извършват дейности, свързани със специфичен характер на труда, за което се полага безплатна храна, се осигурява левовата ѝ равностойност.

На служителите по чл. 142, ал. 1 и 3, полагащи труд през нощта от 22,00 до 6,00 ч., за което се полагат ободряващи напитки, се осигурява левовата им равностойност. На следващо място, съдът намира, че между страните не се спори, а и от приетата ССЕ се установява, че размерът на дължимото доволствие е в размер на 120,00 лева.

По делото не са сочени, респ. не са събрани доказателства, че ответника е заплатил дължимата сума, поради което и с оглед неблагоприятните последици на доказателствената тежест, съдът е длъжен да приеме недоказаният факт за неосъществил се в обективната действителност – арт. чл. 154, ал. 1 ГПК.

На следващо място трябва да се спомене, че не може да се уважи възражението на ответника, че след преназначаването на длъжност на ищцата във възнаграждението ѝ била включена дължимата сума. Подобно обстоятелство не се установява от събраните по делото доказателства, а тъй като същото касае плащането като способ за погасяване на задълженията, то е в тежест на ответника, поради което с оглед неблагоприятните последици на доказателствената тежест, съдът е длъжен да приеме недоказанията факта за неосъществил се в обективната действителност – арт. чл. 154, ал. 1 ГПК.

В тази насока, настоящият съдебен състав намира, че принципно как е структурирано заплащането на ищеца е без значение, като в случая самият ответника излага противоречиви твърдения, като от една страна се сочи, че процесните суми не се дължали, защото ищцата не била от категорията лица, които били правоимащи, а от друга страна се излагат съображения, че практически дължимото било включена във възнаграждение, поради което било платено. В тази насока трябва да се спомене, че при тълкуване на разпоредбата на § 69, ал. 1 и ал. 6 ПЗР ЗМВР, според които служебните правоотношения на държавните служители в МВР, за които се прилага § 86 от Закона за изменение и допълнение на Закона за Министерството на вътрешните работи (ДВ, бр. 14 от 2015 г.) и които към датата на влизане в сила на този закон заемат длъжности за държавни служители с висше образование и притежаващи висше образование, с изключение на тези от Медицинския институт на Министерството на вътрешните работи и на тези по § 70, ал. 1, т. 1, се преобразуват в служебни правоотношения по Закона за държавния служител, считано от датата на влизане в сила на този закон. При назначаването на служителите по ал. 1 се определя индивидуална основна заплата, не по-ниска от определеното към датата на влизане в сила на този закон възнаграждение, определено по реда на Закона за Министерството на вътрешните работи и включващо заплата за длъжност, допълнително възнаграждение за прослужено време и за

научна степен и левовата равностойност на храната по чл. 181, ал. 1. Тоест, посочените разпоредби касаят единствено самото възнаграждение на служителите. Следователно, след като не е определено по-малко възнаграждение, то следва извод, че закона е спазен, а определеното такова в повече (вкл. с оглед доволствията) е без значение – посочените разпоредби касаят само възнаграждението, а не и други дължими суми. С оглед гореизложеното, съдът намира че всички материални предпоставки са налице, поради което претенцията следва да бъде уважена в цялост.

С оглед основателността на иска за главница, основателен се явява и искът с правно основание чл.86,ал.1 ЗЗД. Съгласно вътрешните правила в МВР приети като писмено доказателство по делото заплатите на държавните служители се изплащат до края на текущия месец за който се отнасят, от структурата, в която осъществяват служебните си задължения. Ответникът изпада в забава след изтичане на срока, в рамките на който е следвало да изпълни задължението си за плащане. Доколкото всяка от претендираните ежемесечно суми не е изплатена в рамките на месеца за който се дължи, лихва за забава се дължи от първо число на следващия месец. Размерът на лихвата за забава съгласно заключението на вещото лице възлиза на Размерът на мораторната лихва възлиза на 612,71лв., поради което искът следва да бъде уважен до пълния предявен размер.

На основание чл. 86 от ЗЗД и основателността на иска главница следва да бъде уважен и иска за присъждане на обезщетение за забава, чийто размер не се оспорва или за сумата от 631.67 лева. При този изход на спора право на разноски има право на основание чл.78, ал.1 от ГПК ищеца и те са доказани в размер от 600 лева за платено възнаграждение на адвокат като възражението за прекомерност е неоснователно тъй като настоящото е в размер по НМРАВ. На основание чл. 78, ал. 6 ГПК ответникът следва да бъде осъден да заплати по сметка на СРС дължимата съобразно уважения размер на исковете държавна такса в размер на 172.80 лева.

С оглед основателността на иска за главница Искът е основателен като доказан и следва да бъде уважен спрямо предпочитания ответник – Главна дирекция „Гранична полиция“.

При този изход на правния спор с правна възможност да претендира разноски разполага само ищеца. Ищцата претендира разноски в размер на 600лв. – заплатен адвокатски хонорар. Съдът счита, че направеното възражение за прекомерност е неоснователно, предвид фактическата и правна сложност на делото, броя проведени съдебни заседания, както и осъществено процесуално поведение от страна на адвоката-пълномощник на ищцата.

С оглед разпоредбата на чл. 78, ал. 6 ГПК, ответникът Главна дирекция „Гранична полиция“ следва да бъде осъден да заплати по сметка на С.Р.С. сумата от 161,31 лева, представляващи дължима държавна такса за първоинстанционното производство.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Г.Д.Г.П., БУЛСТАТ:***, със седалище и адрес на управление: *,*** да заплати на Б. Ю. У., с ЕГН *****, с адрес: *, *** на основание чл. 181, ал. 1 ЗМВР, във вр. чл. 142, ал. 1 ЗМВР, сумата от 3420,00 лева, представляващи суми за неизплатена представляваща сбор от ежемесечно дължимите суми за храна в размер на по 120 лв. на месец, за периода от 01.10.2019 г. до 14.02.2022 г., ведно със законната лихва от 30.09.2022 г. до окончателното изплащане на вземането, на основание чл.86,ал.1 ЗЗД лихва за забава в размер на 612,71лв. за периода от 01.11.2019г. – 29.09.2022г., както и на основание чл.78,ал.1 ГПК сумата от 600лв. разноски за производството.

ОСЪЖДА Г.Д.Г.П., БУЛСТАТ:***, със седалище и адрес на управление: *,*** на основание чл. 78, ал. 6 да заплати по сметка на С.Р.С., сумата от 161,31 лева, представляващи дължима държавна такса за първоинстанционното производство.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва в двуседмичен срок от съобщението до страните пред Софийският градски съд с въззивна жалба.

Препис от решението да се връчи на страните!

Съдия при Софийски районен съд: _____